

میلعلو وه

(1) مءاء فیرعت

ی یوذا اللہ تعالیٰ و دنوذا موحرمة ماگدید ی سررب

مئشه و ی سء سلج - صءا و مءاء باب - هقفل و صا جءا و س و رد هلسلس

ءائسا

ی نارهط ی نلسدن سءمءمء دلسء جءا اللہ تعالیٰ
هء سء اللہ سءءق

میچرلا ناطیشلا نم للہای ذوعاً میچرلا نمحرّلا اللہ مسب

ماء فیرعتن دوپی مسیلا احرش

رد ہک یدارفا و تسالومشد ینعم ہب تغرد ماء ہتبلہ؛ دناہدرک رکذ «ماء» یربار یرفیراعت
فیرعت، فیرعتنیا نوچ۔ دنیا مرفی دنوخوا موحرمامہ کیروطنامہ۔ دناہدرک فیرعتن آن احلاطصا
درطم فیرعتنیا ہک دیابیربش سکع و درطم ماقمرد یرلیذ دیابندناسنا رگیدنیا ربانب، تسای مسیلا احرش
ینعم کی یرحلاطصا ینعم آن، رگیدترباعہب س کعنم ریغای و تساس کعنم، درطم ریغای تسالومشد
و دنتسہ عونلا دحتمہ کی یرقیداصم ہب ظف کی و موہفم کی لومشد زاتسا ترابعن آن و تسای صخشم
تیلو جرد دارفانیا ہک یدارفا ہمہرپ و تساماء لجر لک۔ ماء دوشی مینیا؛ دنراد داختنا اشعوزرد
۱۔ کلذل اثما و روطنیمہ ارمالک و؛ دنکی متلالاد دنتسہ عونلا دحتمہ

ماء فیرعتن ہرشع جورخ

جراخام فیرعتن تحت زہ «ہرشع»، دنیا مرفی دنوخوا موحرمدوخ ہک روطنامہ باسحنیایور
ماء ینعی۔ تسین ماء یرلو، دنکی لومشد رب تللاد ہک تسای ظف «ہرشع» ہچرگ ہکنیات ہجہب۔ تسای
ہیلعق بطنم آن رب ظف نیا ہک دشاب ہتشاد یرجراخ ہیلعق بطنم کی و دشاب یرظف ہک تسین انعم نیا ہب
و دنتسہ جراخرد دارفای نعی، دراد یرجراخ ہیلعق بطنم ہک تسای ظف «لجر»۔ دنک تقباطم یرجراخ
تسین روطنیا ہک «ہرشع» رد یرلو، دوشی لجر قصد دنتسہ درم ہک یدارفانیا زامادکرہ رب
نیا ہک درادن یرجراخ ازابام کی ہرشع نیا۔ درم ہد یرنعی لاجر ہرشع۔ ہد رب دنکی متلالاد ہرشع
، حلطصم ماء آن ہک حلطصم ماء س کعہب یرلو دنسربا تہ ہب ہک یداحا عومجم رگم دشاب آن رب قبطنم
جراخرد ہک یدارفان آن کتکت رب لجر ظف نیا دوخ یرنعی؛ دراد یرجراخ ہیلعق بطنم کی، معضولاب
۲۔ دنکی متلالاد دنراد دوجو

ماء فیرعتن ہرشع جورخ رب لاکشا

یروررد ہک یدارفا دادعتہب، مینکل حنم ار لجر لک ام رگا ہک روطنامہ، ہذ ہک دنتفگ اھی ضعب
ہب مینکل حنم ار ہرشع ام رگا روطنیمہ، دنکی متلالاد اہنآ رب لجر نیا و دوشی م لحنم دنتسہ نیمز
دحاو، دیز دحاو یرنعی؛ دوشی م لحنم دراد یرجراخ ہیلعق بطنم کی، داحا آن زامادکرہ ہک یداحا
و دراد یرجراخ ہیلعق بطنم کی، مینیبی مام ہک یریا دحاو نیا سپ۔ ... و دللاخ دحاو، رجب دحاو، ورمع
؛ اتشہ دوشی م دحاو اتشہ؛ اتچنپ دوشی م دحاو اتچنپ۔ تسا ہدش لیکشت اهدحاو نیمہ زہ ہرشع
سپ، دراد دوجو یرجراخ ہیلعق بطنم ہک مینیبی م ہرشع للاحنا رد ام نیا ربانب۔ اتہد دوشی م دحاو اتہد
۳۔ تسا ہدش دنوخوا موحرم رب ہک تسای لاکشای نیا! مپرواین باسحب ماء رد لخاد ار ہرشع ام ارچ

ماء زہ ہرشع جورخ لاکشا ہب باوج

تللاد جراخدر فدر فرب ہموہفمب ظف آن دوخ ہک یرظف آن زاتسا ترابع ماء ہک تسانیا باوج
زہ ہرشع، جراخ ملعرد، ہلب۔ دنک تللاد جراخدر فدر فن آن رب ہدام آن ہک درادن یراقدام، ہرشع۔ دنکی م
زاتسا ترابع ہرشع؟ تسای دحاو مہ آن آیا۔ تسین دحاو ہک ہرشع ہدام یرلو، تسا ہدش لیکشت دحاو

1. 215 ص، لوصولاً تمیافک .

2. 216 ص، نامہ .

3. 445 ص، 2 ج، تمیاردلا تمیافک .

رگا. تساهدش قلاطادرف کیدر بهینند، نیلجر مییوگب امهک تسانیا زاریغ نیایلو، تساجیحص میام؟ دوشنقلاطایکی نآ ربنیلجر ارچسپ، رگیذ تسه بهینند یاریقادصم، درفکین آ دوشهتفگ؛ تسینروطنیا لجر یلو. بتیدرف تیتید نه، تساهدش ظاط عامتجا تیتید، نیلجر رد اجنیا رد مییوگ دوشمی بهینند و دوشمی منماء، نیلجر و مماء دوشمی لجر نی اذل. دوشمی قلاطادارفا کتکت ریلجر نیلجر زا روظنم نوچ مماء دوشمی مرابود نیلجر نیمه اجنیا رد، نیلجر لک: دیتفگ امشرگا لاماد ظف، هرشع رد. دنکی مادیت وافت، دراوم رد نی و تسان دوی اتود اتود مکلبد تسینرکتکت اجنیا رد اجنیا رد هرشع نی، صاخ ددع نی ظاط هب و ندوب اتده ظاط هب اتده یاریتسا همدش عضو هرشع اذل و دویدهاوخ جیحص، دارفا زاکتکت یاریب عضولاب هرشع قلاطارگیذ نیاربانبد. تساهدش عضو لاکشا نی، دوش مماء مءا و عمج اتادا و عمج اتادا زایکی اب هرشع نیمه رگا، هلب. دنیوگی منماء نی هب مءا قیداصم زایکی تروص نیارد هرشع دوخ. درادن تروص نیارد یلاکشا رگیذ، اتده اتده درادن دوشمی.

ماء زا هرشع جورخرد دنوخاً موحرم هب ییوخ اللهتیا لاکشا یسررب

هک مینکی می فیرعت ام: دندومرف ناشیا هک دنوخاً موحرم هب ییوخ یاقاً لاکشا، بباسدنیا یور ناشیا. تسینرل مأتزای لاذ ناشیا ملئسم نی، دشاب درطم و دریگبربرد مه ار هرشعی تد، فیرعت نی هک ی دارفا هب دنک عضولاب تلاد هک ی ظف ره هک تسانیا تسه مءا یاریب هک ی فیرعت: دنیامرفی¹. دنیوگی مءا، ظف نآ هب، دنشاب ظف نیای جراخ هیلعق بطنم

ماء زا ییوخ اللهتیا فیرعت هب لاکشا

دنک تلاد عضولاب هک تسای ظف، مءا: دنیامرفی مامش هک تسانیا تسه اجنیا رد هک ی املئسم موهفم اب تسالجر لک موهفم، «لجر لک» لائم رد امش روظنم ایآ. دنشاب ی جراخ هیلعق بطنم هکنیا ربه دیناوتی مندهک امش و درادن ی جراخ هیلعق بطنم، لجر لک: مییوگی م، لجر لک دییوگبرگا؟ اهنتلجر دیناوتی مندهک رکه هب، «لجر لک اذه»: دییوگ دیناوتی مندهک ورمع هب؛ «لجر لک اذه»: دییوگب دیز لک» مکلبد، تسینر مءا هک لجر، دییوگب «لجر» دیناوتی مهنیا مامت هب، هلب. «لجر لک اذه»: دییوگب تسامء «لجر»

و دیز؛ دراد ی جراخ هیلعق بطنم، لجر نی؛ بوخ رایسب، تسامء «لجر» مییوگی متقوکی مءا ار «لجر لک» و دینادی منماء ار لجر هک امش یلو، دنتسه لجر مهنیا مامت، دلاخ و رکه و ورمع درادن ی جراخ هیلعق بطنم «لجر لک» و، دینادی م

البتة إن شاء الله من تعريف برای عام را عرض می کنم ولیکن این تعریفی که ایشان کرده اند از این نظر [اشکال دارد]. ایشان می خواستند به این وسیله، اطلاق شمولى را خارج کنند؛ چون در اطلاق شمولى، دلالت لفظ بر منطبق علیه خارجی هست، [اما این دلالت] به وسیله مقدمات حکمت است، نه بالوضع. یعنی چون مولا لفظ را مطلق آورده است و حدودی برای لفظ تعیین نکرده است، ما به جهت عدم رجحان فردی بر فرد دیگر و ترجیح بلامرّح بودن، استفاده می کنیم که منظور مولا تمام افرادی است که منطبق علیه خارجی این لفظ هستند. این، اطلاق شمولى می شود که این اطلاق شمولى، با مقدمات حکمت ثابت می شود.

و تسای لدب قلاطایا و، میرادن ای میراد ی لومش قلاطاهک مییوگی قلاطاثحب رد ادعب لاماد مءا و ی لدب مءا هب دندرک میسقت ار مءا هکی روطن مامه. دیای م ش ثحب نآ؟ هذای تسه مه ی لومش قلاطانیا مه قلاطاثحب رد، ی عومجم مءا و ی قارغتسا مءا هب دندرک میسقت مه ار ی لومش مءا و ی لومش دوخ هیلعق بطنم نآ ربه عضولاب، مام ظف نی [مءا رد] اجنیا رد هک تسانیا رد قرف اهنتم. تسه میسقت تسه ی اهشاقنم مه اجنیمه رد هک. دنکی تلاد نآ ربه تمکدات امدمع هب، قلاطارد اما، دنکی تلاد

¹ 297. ص 2، ج 2، لوصولاً ی فیهادها .

وخذ هچ به، نآ رد و تسا وخذ هچ به ماء درومرد اجنيا رد عضو هكش دوخ تقو رد دنام به نآ هك ؟تسا یرگید

لک، تسا «لجر لک»، ماء زامش روطنم رگا هك تسا نیا دوشی م دراو ناشیا رب هك یرگید لاکشا .تسین ماء، لجر هك تسا «لجر» امش روطنم رگا و درادن یراخذ هیلعق بطنم هك لجر

هرشع به تبسن فیرعت لومش رد یبوذ الله تیا رذن

فیرعت نیا رد ل خاد مه «هرشع» ی تد میدرک ام هك ی فیرعت نیا اب: دندومرف اجنیا رد ناشیا تقون آ نامه. هرشع لک: دیوگی م مه هرشع رد، لجر لک: دیوگی م لجر رد ی تقو ام هکنیات تهجهب؛ دنتسه ام ی ماء ار هرشع و دیای م هرشع رس رب، لک نامه دنکی ماء ار لجر و دیای م لجر رس رب هك ی لک ا دنک

ی بوذ الله تیا رذن رب لاکشا

دشاب هرشع هیلعق بطنم هك میرادن ار ی درف کیه ام، هرشع درومرد هك دیوگی امش رگا اجنیا رد لجر رد ام. تبسن روطنیا لجر لک رد ی لو دنتسه هرشع هیلعق بطنم عومجلا تیحنم، درم د هکلب رد ی لو، تسا کلذ لاثما و ی قذ و ی قذ و نیسد و نسد ج راخذ رد لجر هیلعق بطنم. میراد [هیلعق بطنم] دوشی م هتفگ [هرشع]، عومجم به هرشع رد؛ تبسن روطنیا هرشع

ی بوذ الله تیا باوج

هك تسا ی مسا «هرشع». تسا روطنیمه مه «لجر» رد هك تسا نیا دندهی م ناشیا هك ی باوج اذ هب اذ اتسا ی قذ و ی قذ ش نژد کیه، تسا نیسد ش نژد کیه، تسا نسد ش نژد کیه؛ دراد ی باوجا س ار ش نژد کیه؛ تسا ی باوجا ی اراد هك تسا ی مسا مه لجر. تسا روطنیمه مه لجر رد. دسر رب هکی روطنیمه. تسا لجر از جا اهنیامهت. ... و تسا لجر ش نژد کیه، تسا دی ش نژد کیه، تسا نیا زا ی کیه رب دنکی م تلالاد هرشع روطنیمه، دنکی م تلالاد ش نژد کیه، اهنه لجر دوخ هرشع اجنیا رد هکلب، دشاب اهنت ورمع و اهنت دیز، دشاب اهنت نسد، دشاب اهنت نسد هك ش ای ج راخذ از جا رس رب لک اجنآ رد. دنکی م تلالاد از جا عومجم رب لجر مه اجنیا رد؛ دنکی م تلالاد از جا عومجم رب دنکی ماء ار نآ و دیای مرد هرشع رس رب لک مه اجنیا رد، دنکی ماء ار نآ و دیای مرد لجر

ی بوذ الله تیا باوج به لاکشا

ی ج راخذ درف نآ هك دنکی م تلالاد ی ج راخذ درف کیه رب لجر هکنیات تهجهب؛ مطلقم: دنیوگی م نیا به ی م تلالاد هلاصلآ اب و هقیقلا ب ل قنسم ی ج راخذ درف کیه رب هرشع ی لو، تسا هلاصلآ اب و هقیقلا ب ل قنسم دیاید ش رس رب لک هکنیا لاول، ماطف نیا ایآ هك تسا نیا تسا نآ هب عجار ثحب نآ هك ی زیچ نآ. دنک ی م ام هك دنکی م تلالاد ی ج راخذ درف رب لجر لک: دیوگی امش رگا؟ هذ ای دنکی م تلالاد ی ج راخذ دارفا رب هك دیوگی امش رگا و. تسا نیا بلطم؛ لجر لک هذ دراد تلالاد لجر هکلب، درادن تلالاد لجر لک مینیب تلالاد هرشع نوچ، درادن تلالاد هرشع تقون آ، دراد تلالاد ی ج راخذ درف کیه رب [ی باهنه به] لجر، هذ دنکی م عومجم رب

تسین نیا دنوخاً موحرم روطنم هك تسا نیا دوشی م دراو ناشیا رب هك یرگید لاکشا نیاربانب امش. تسین ماء، اهنت هرشع دوخ: دنیوگی م ناشیا، دوشی م ماء هرشع دیاید هرشع رس رب «لک» رگا هك و تسین ماء، درادن ی ج راخذ هیلعق بطنم اهنت هرشع دوخ نوچ: دیوگی م دنوخاً. دیادرک فرحنم ار ثحب ی داوسی بر ه دیرواید هرشع رس رب ار لک امش ی تقو. تسا ماء دیاید هرشع رس رب لک رگا: دیوگی م امش .تسا ماء هك دنای م مه

ای تسا هینت نیلجر ایآ. تسا ماء نیلجر؛ [تسا روطنیمه دیایرد] نیلجر رس رب [لک رگا] و دیای م نوریب هینت زا رگید دیایرد نیلجر رس رب لک نیمه رگا. تسا هینت؟ تسا معج ای تسا درفم

153. ص 5، ج 5، هقیقلا لوصأ ی فتار ضاحم .

لجر رسد ریل ک رگا و تسا درفم لجر ؟ معجد ای ت سا هینتت ای ت سا درفم لجر . ماء و معجد دوشی م
. ماء دوشی م دیایبرد

ی ظف ک ی ر س د ر ب ع م ج ت ا د ا ر گ ا . ت س ی ن ی ر ا ک [ن آ ن د و ب ماء م ه ف] ه ک د ی ا ی ب ر د ش ر س د ر ب ل ک ر گ ا
ظف ن آ د و خ ر د ت ب ح ص د ن ک ی م ماء ا ر ن آ ، د ش ا ب ه ی ن ت ت ه چ د ش ا ب ع م ج ه چ د ش ا ب د ر ف م ظ ف ه چ ، د ی ا ی ب ر د
ی م ن ا م ه ک ر ظ ن ه ط ق ت ن ی ا ز ا و ت س ی ن د ر ا و ن ا ش ی ا ه ب ل ا ک ش ا ن ی ا و د ی و گ ی م ا ر ن ی ا د ن و خ آ م و ح ر م . ت س ا
ت س ا د ن و خ آ م و ح ر م ا ی ق د ، م ی ه د ب ر ا ر ق ماء ا ر ه ر ش ع م ی ن ا و ت

ماء ز ا د ن و خ آ م و ح ر م ح ی ح ص ف ی ر ع ت

ه ب ماء ی ا ر ب م ی ن ا و ت ی م ا م ه ک ی ف ی ر ع ت . م ی و گ ی م ا ر ش ف ی ر ع ت ا د ر ف و ت س ی ن ی ز ی چ ش ف ی ر ع ت ا م ا و
: ه ک ت س ا ن ی ا ن آ و د ن ا ه د ر ک ر ک ز ا ج ن آ ر د م ه د ن و خ آ م و ح ر م د و خ ه ک ت س ا ی ف ی ر ع ت ن ا م ه م ی ر و ا ی ب ب ا س د
د ا ر ف ا ن آ ه ک د ن ک ی ت ل ل ا د ی ع و ن ل ا ة د ح ت م د ا ر ف ا ر ب م ن و م ص م ا ی و ه ب ک ر م ب ب ک ر م ه چ و د ر ف م ه چ ی ظ ف ر ه »
« . د ن ی و گ ی م ماء ا ر ن ی ا ؛ د ن ت س ه ماء ن ی ا ی ع و ض و م ق ی د ا ص م ع و ض و ل ا ب ، ع و ن ل ا ة د ح ت م

س ک ع ن م ا ی ت س ا د ر ط م ف ی ر ع ت ا ی ا م ی و گ ب و م ی ن ک ا د ی ی ا ر ی ظ ف ه ک م ی ن ت س ی ن م ا ق م ن ی ا ر د ر گ ی د ه ت ی ل ا
ع ل ا ط ا م ه ی س ک ر ه و ت س ا ی ن ش و ر و ح ص ا و ی ا ن ع م ک ی ماء ه ک د ن ی ا م ر ف ی م د ن و خ آ م و ح ر م . ه ن ا ی ت س ا
ف ر د ه ن و گ ن ی ا و س ک ع و د ا ر ی ا و د ر ط و ض ق د م ا ق م ر د ا م ه ک ن ی ا و د ن م ه ف ی م ا ر ن ی ا م ر و ا ح م ل ه ا و د ر ا د
د ن ر ا د ت ی ع و ض و م ، ف ی ر ا ع ت ر د ل ا ص ل ل ن ا س م ن ی ا ر گ ی د م ی ش ا ب ا ه

ماء م ی س ق ت ی ا ن ب م

ی ل و م ش ماء ک ی و م ی ر ا د ی ل د ب ماء ک ی ؛ م ی ر ا د ی ع ا و ن ا ماء ی ا ر ب ، ت س ا ص خ ش م ه ک ی ر و ط ن ا م ه
ماء د و خ ا ی ا ه ک ن ی ا ر د م ل ا ک ل ا ا م ن ا . د و ش ی م م ی س ق ت ی ع و م ج م و ی ق ا ر غ ت س ا ه ب م ه ی ل و م ش ماء ن آ ه ک م ی ر ا د
ه ب ا ر ماء ، ی ج ر ا خ ت ه ج ک ی ، ه ن ه ک ن ی ا ا ی د و ش ی م م ی س ق ت د ن ا ه د ر ک ر ک ز ن آ ی ا ر ب ه ک ی م ا س ق ا ن ی ا ه ب ه س ف ن ب
؟ د ن ک ی م م ی س ق ت م ا س ق ا ن ی ا

ا ی ی ظ ف ک ی ا م ا ی ا ی ن ع ی ، د ن ک ی م ی ل د ب ماء ر ب ت ل ل ا د ع و ض و ل ا ب ماء د و خ ت غ ر د : م ی و گ ی م ت ق و ک ی
م ی ر ا د ی ظ ا ف ل ا و ی ت ا د ا ک ی ا ی ا و ؟ د ن ن ک ی م ت ا ب ن ا ا ر ی ل د ب ماء ، ت ا د ا ن آ ه ک م ی ر ا د ی ت ا د ا ک ی ا ی و ی ت ن ی ه ک ی
ن ی ا ا ی ا ؟ د ن ن ک ی م ت ا ب ن ا ا ر ی ق ا ر غ ت س ا ماء ه ک م ی ر ا د ی ظ ا ف ل ا ک ی ز ی د و ؟ د ن ن ک ی م ت ا ب ن ا ا ر ی ع و م ج م ماء ه ک
؟ ت س ا ر و ط

ه ک ی ی ا ه م ی س ق ت ن ی ا و ی ل و م ش و م و م ع ی ا ن ع م ک ی ر ب د ن ک ی م ت ل ل ا د ماء ، ه ن ه ک د ن ی ا م ر ف ی م ن ا ش ی ا
ه ک ی م ک د ن آ . د و ش ی م ب ت ر ت م ماء ن ی ا ر ب ه ک ت س ا ی م ک د ن آ ظ ا ط ه ب ه م ه ا ه م ی س ق ت ن ی ا ت س ه ماء ی ا ر ب
ه ب ت ا ق و ا ی ه ا گ ، ع و م ج م ل ا ت ی ح ن م ت س ا د a ر ف a ع ی م ج ظ ا ط ه ب ت a ق و a ی ه a گ د و ش ی م ب ت ر ت م ماء ن ی ا ر ب
1 . ت س ا ل د ب ل ا ی ا ع د ر ف ک ی ظ ا ط ه ب ت a ق و a ی ه a گ و ت س a D a R F a K T K T ظ a ط

ن آ ر ب ی ل ن ا س م ه چ و ت س ا ت ی ف ی ک ه چ ه ب م ک د ن آ ه ک م ی ن ک ی م ر ک ز د ع ب ت ح ب ر د ا ر ش ا ه ی ق ب ا ل ل ه ع ا ش ن ا
د و ش ی م ر ا ب

ت م ح م ل ا و د م ح م ی ا ع ل ص م ه ل ل ا

1. 216 ص ، ل و ص ل ا ا ت ی ا ف ک .